

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അരൺധകാണഡേ

॥ പഞ്ചവിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ പഞ്ചവിംശഃ സർഗഃ ॥

രാക്ഷസാനാമാക്രമണം ശ്രീരാമേണ തേഷാം സംഹാരശ്ച

അവഷ്ടബ്ധനും രാമം
ക്രൂദ്ധം തം രിപുഘാതിനം |
ദദർശാശ്രമമാഗദ്യ
ഖരഃ സഹ പുരഃസരൈഃ ||3.25.1 ||

തം ദൃഷ്ട്വാ സഗുണം ചാപ -
മുദ്യദ്യ ഖരനിഃസ്വനം |
രാമസ്യാദിമുഖം സൂതം
ചോദ്യതാമിത്യചോദയത് ||3.25.2 ||

സ ഖരസ്യാജ്ഞയാ സൂത -
സ്തുരഗാൻ സമചോദയത് |
യത്ര രാമോ മഹാബാഹു -
രേകോ ധുൻവൻ ധനുഃ സ്ഥിതഃ ||3.25.3 ||

തം തു നിഷ്ഠിതിതം ദൃഷ്ട്വാ
സർവതോ രജനീചരാഃ |
മുഞ്ചമാനാ മഹാനാദം
സചിവാഃ പര്യവാരയൻ ||3.25.4 ||

സ തേഷാം യാതുധാനാനാം
 മധ്യേ രഥഗതഃ ഖരഃ |
 ബഭൂവ മധ്യേ താരാനാം
 ലോഹിതാംഗ ഇവോദിതഃ ||3.25.5 ||

തതഃ ശരസഹസ്രേണ
 രാമമപ്രതിമൗജസം |
 അർദയിത്യാ മഹാനാദം
 നനാദ സമരേ ഖരഃ ||3.25.6 ||

തതസ്തം ഭീമധൻവാനം
 ക്രുദ്ധാഃ സർവേ നിശാചരാഃ |
 രാമം നാനാവിധൈഃ ശസ്ത്രൈ -
 രഭ്യവർഷന്ത ദുർജയം ||3.25.7 ||

മുദ്ഗരൈരായസൈഃ ശൂലൈഃ
 പ്രാസൈഃ ഖഡ്ഗൈഃ പരശ്യൈഃ |
 രാക്ഷസാഃ സമരേ ശൂരം
 നിജ്ഘ്നു രോഷതത്പരാഃ ||3.25.8 ||

തേ ബലാഹകസങ്കാശാ
 മഹാകായാ മഹാബലാഃ |
 അഭ്യധാവന്ത കാകുത്സ്ഥം
 രഥൈർവാജിഭിരേവ ച ||3.25.9 ||

ഗജൈഃ പർവതകൂടാഭിര
 രാമം യുദ്ധേ ജിഹ്വാംസവഃ |
 തേ രാമേ ശരവർഷാണി
 വ്യസൃജന്ത രക്ഷസാം ഗണാഃ ||3.25.10 ||

ശൈലേന്ദ്രമിവ ധാരാഭി -
 ര്വർഷമാണാ മഹാഘനാഃ |
 സർവൈഃ പരിവൃതോ രാമോ
 രാക്ഷസൈഃ ക്രൂരദർശനൈഃ ||3.25.11 ||

തിഥിഷ്ഠി വ മഹാദേവോ
 വൃതഃ പാരിഷദാം ഗണൈഃ |
 താനി മുക്താനി ശസ്ത്രാണി
 യാതുധാനൈഃ സ രാഘവഃ ||3.25.12 ||

പ്രതിജ്ഞഗ്രാഹ വിശിഖൈ -
 ര്നദ്വേഷാണിവ സാഗരഃ |
 സ തൈഃ പ്രഹരണൈർഘോരൈ -
 ര്ഭിന്നഗാത്രോ ന വിവൃഥേ ||3.25.13 ||

രാമഃ പ്രദീപ്തൈർബഹുഭി -
 ര്വജൈരിവ മഹാചലഃ |
 സ വിധഃ ക്ഷതജ്വാലിഗ്ധഃ
 സർവഗാത്രേഷു രാഘവഃ ||3.25.14 ||

ബഭൂവ രാമഃ സന്ധ്യാദ്രൈ -
 ര്ഭിവാകര ഇവാവൃതഃ |
 വിഷേദൂർദ്ദേവഗന്ധർവാഃ
 സിദ്ധാശ്ച പരമർഷയഃ ||3.25.15 ||

ഏകം സഹസ്രൈസർബഹുഭി -
 സ്തദാ ദൃഷ്ട്വാ സമാവൃതം |
 തതോ രാമസ്തു സക്രൂദ്ധോ
 മണ്ഡലീകൃതകാർമുകഃ ||3.25.16 ||

സസർജ്ജ നിശിതാൻ ബാണാ -
 ംഛരതശ്ശോഥി സഹസ്രശഃ |
 ദുരാവാരാൻ ദുർവിഷഹാൻ
 കാലപാശോപമാൻ രണേ || 3.25.17 ||

മുദോച ലീലയാ കങ്ക -
 പത്രാൻ കാഞ്ചനദൂഷണാൻ |
 തേ ശരാഃ ശത്രുസൈന്യേഷു
 മുക്താ രാമേണ ലീലയാ || 3.25.18 ||

ആദദു രക്ഷസാം പ്രാണാൻ
 പാശാഃ കാലകൃതാ ഇവ |
 ഭിത്ത്യാ രാക്ഷസദേഹാസ്താം -
 സ്തേ ശരാ രുധിരാപ്സുതാഃ || 3.25.19 ||

അന്തരിക്ഷഗതാ രേജു -
 ര്ഭീപ്ലാഗ്നിസമതേജസഃ |
 അസംഖ്യേയാസ്തു രാമസ്യ
 സായകാശ്ചാപമണ്ഡലാത് || 3.25.20 ||

വിനിഷ്ഠേതുരതീവോഗ്രാ
 രക്ഷഃപ്രാണാപഹാരിണഃ |
 തൈർധനുഷി ധ്വജാഗ്രാണി
 ചർമാണി കവചാനി ച || 3.25.21 ||

ബാഹുൻ സഹസ്താദരണാ -
 നൂരുൻ കരികരോപമാൻ |
 ചിച്ഛേദ രാമഃ സമരേ
 ശതശ്ശോഥി സഹസ്രശഃ || 3.25.22 ||

ഹയാൻ കാഞ്ചനസന്നാഹാൻ
 രഥയുക്താൻ സസാരമീൻ |
 ഗജാംശ്ച സഗജാരോഹാൻ
 സഹയാൻ സാദിനസ്തദാ || 3.25.23 ||

ചിച്ഛിദുർബിഭിദുശ്ചൈവ
 രാമബാണാ ഗുണച്യുതാഃ |
 പദാതീൻ സമരേ ഹത്യാ
 ഹൃന്യദ് യമസാദനം || 3.25.24 ||

തതോ നാലീകനാരാചൈ -
 സ്തീക്ഷ്ണാഗ്രൈശ്ച വികർണിഭിഃ |
 ഭീമമാർതസ്വരം ചക്രൂ -
 ശ്ചരിദ്യാനാ നിശാചരാഃ || 3.25.25 ||

തത്സൈന്യം വിവിധൈർബാണൈ -
 രർഭിതം മർമഭേദിഭിഃ |
 ന രാമേണ സുഖം ലേഭേ
 ശുഷ്കം വനമിവാഗ്നിനാ || 3.25.26 ||

കേചിദ് ഭീമബലാഃ ശൂരാഃ
 പ്രാസാന്തശൂലാൻ പരശ്വയാൻ |
 ചിക്ഷിപുഃ പരമക്രൂദ്ധാ
 രാമായ രജനീചരാഃ || 3.25.27 ||

തേഷാം ബാണൈർമഹാബാഹുഃ
 ശസ്ത്രാൺയാവാർയ വീർയവാൻ |
 ജഹാര സമരേ പ്രാണാം -
 ശ്ചിച്ഛേദ ച ശിരോധരാൻ || 3.25.28 ||

തേ ഛരിനശിരസഃ പേതു -
 ശ്ചരിനചർമശരാസനാഃ |
 സുപർണവാതവിക്ഷിപ്താ
 ജഗത്യാം പാദപാ യഥാ || 3.25.29 ||

അവശിഷ്ടാശ്ച യേ തത്ര
 വിഷണ്ണാസ്തേ നിശാചരാഃ |
 ഖരമേവാഭ്യധാവന്ത
 ശരണാർഥം ശരാഹതാഃ || 3.25.30 ||

താൻ സർവാൻ ധനുരാദായ
 സമാശ്യാസ്യ ച ദൃഷണഃ |
 അഭ്യധാവത് സുസക്രൂദ്ധഃ
 ക്രൂദ്ധം ക്രൂദ്ധ ഇവാന്തകഃ || 3.25.31 ||

നിവൃത്താന്തൂ പുനഃ സർവേ
 ദൃഷണാശ്രയനിർഭയാഃ |
 രാമമേവാഭ്യധാവന്ത
 സാലതാലശിലായുധാഃ || 3.25.32 ||

ശൂലമുദ്ഗരഹസ്താശ്ച
 പാശഹസ്താ മഹാബലാഃ |
 സൃജന്തഃ ശരവർഷാണി
 ശസ്ത്രവർഷാണി സംയുഗേ || 3.25.33 ||

ദ്രുമവർഷാണി മുഞ്ചന്തഃ
 ശിലാവർഷാണി രാക്ഷസാഃ |
 തദ് ബഭൂവാദ്ഭൂതം യുദ്ധം
 തുമുലം രോമഹർഷണം || 3.25.34 ||

രാമസ്യാസ്യ മഹാഘോരം
 പുനസ്തേഷാം ച രക്ഷസാം |
 തേ സമന്താദദിക്രൂദ്ധാ
 രാഘവം പുനരാർദയൻ || 3.25.35 ||

തതഃ സർവാ ദിശോ ദൃഷ്ട്യാ
 പ്രദിശശ്ച സമാവൃതാഃ |
 രാക്ഷസൈഃ സർവതഃ പ്രാപ്തൈഃ
 ശരവർഷാദിരാവൃതഃ || 3.25.36 ||

സ കൃത്യാ ദൈരവം നാദ -
 മന്ത്രം പരമഭാസ്യരം |
 സമയോജയദ് ഗാന്ധർവം
 രാക്ഷസേഷു മഹാബലഃ || 3.25.37 ||

തതഃ ശരസഹസ്രാണി
 നിർയയുശ്ചാപമണ്ഡലാത് |
 സർവാ ദശ ദിശോ ബാണൈ -
 രാപൂർയന്ത സമാഗതൈഃ || 3.25.38 ||

നാദാനം ശരാൻ ഘോരാൻ
 വിമുഞ്ചന്തം ശരോത്തമാൻ |
 വികർഷമാണം പശ്യന്തി
 രാക്ഷസാന്തേ ശരാർദിതാഃ || 3.25.39 ||

ശരാന്ധകാരമാകാശ -
 മാവൃണോത് സദിവാകരം |
 ബഭൂവാവസ്ഥിതോ രാമഃ
 പ്രക്ഷിപന്നിവ താംഹരരാൻ || 3.25.40 ||

യുഗപത്പതമാനൈശ്ച
 യുഗപച്ച ഹതൈർഭൃശം |
 യുഗപത്പതിതൈശ്ചൈവ
 വികീർണാ വസുധാഭവത് || 3.25.41 ||

നിഹതാഃ പതിതാഃ ക്ഷീണാ -
 ശ്ചരിനാ ഭിന്നാ വിദാരിതാഃ |
 തത്ര തത്ര സു ഭൃശ്യന്തേ
 രാക്ഷസാസ്തേ സഹസ്രശഃ || 3.25.42 ||

സോഷ്ണീശ്ചൈരുത്തമാംഗൈശ്ച
 സാംഗദൈർബ്വാഹുഭിസ്തഥാ |
 ഊരുഭിർബ്വാഹുഭിശ്ചരിണൈ -
 ര്നാനാരൂപൈർവിഭൃഷണൈഃ || 3.25.43 ||

ഹയൈശ്ച ഭൃപമുഖ്യൈശ്ച
 രഥൈർഭിന്നൈരനേകശഃ |
 ചാമരവൃജനൈശ്ചരത്രൈ -
 ര്യജ്ജൈർനാനാവിയൈരപി || 3.25.44 ||

രാമേണ ബാണാഭിഹതൈ -
 ര്വിച്ഛിണൈഃ ശൂലപട്ടിശൈഃ |
 ഖഡ്ഗൈഃ ഖണ്ഡീകൃതൈഃ പ്രാസൈ -
 ര്വികീർണൈശ്ച പരശ്യയൈഃ || 3.25.45 ||

ചൂർണിതാഭിഃ ശിലാഭിശ്ച
 ശരൈശ്ചിത്രൈരനേകശഃ |
 വിച്ഛിണൈഃ സമരേ ഭൂമി -
 ര്വിസ്തീർണാഭൂദ് ഭയങ്കരാ || 3.25.46 ||

താൻ ദൃഷ്ട്യാ നിഹതാൻ സർവേ

രാക്ഷസാഃ പരമാതുരാഃ |

ന തത്ര ചലിതും ശക്താ

രാമം പരപുരഞ്ജയം || 3.25.47 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

അരൺയകാണഡേ പഞ്ചവിംശഃ സർഗഃ ||